

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 1983 - 2001

1983

Γενικά Λύκεια (Α' & Β' Δέσμη)

Στις μέρες μας αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο η ανάγκη συμμετοχής των νέων σε διάφορους τομείς της πνευματικής, της οικονομικής και γενικότερα της κοινωνικής δραστηριότητας. Εκτιμώντας γενικά το δεδομένο αυτό, απαντήστε τεκμηριωμένα στα ακόλουθα ερωτήματα:

- Διαθέτουν και γιατί οι σύγχρονοι νέοι την ωριμότητα που απαιτείται για το ρόλο αυτό;
- Με ποιες ιδιότητες, χαρακτηριστικές της ηλικίας τους, μπορούν να επωμιστούν την ευθύνη αυτή;
- Με ποιους συγκεκριμένους στόχους είναι ικανοί να συμβάλλουν, ατομικά και συλλογικά, στην επίλυση των κοινών προβλημάτων;

(Γ' Δέσμη)

«Τούτη την πατρίδα την έχομε όλοι μαζί, και σοφοί και αμαθείς και πλούσιοι και πολιτικοί και στρατιωτικοί και οι πλέον μικρότεροι άνθρωποι όσοι αγωνιστήκαμε, αναλόγως ο καθείς, έχομε να ζήσομε εδώ. Το λοιπόν, δουλέψαμε όλοι μαζί, να την φυλάμε και όλοι μαζί, και να ούτε ο δυνατός "εγώ" ούτε ο αδύνατος. Ξέρετε πότε να λέγει ο καθείς "εγώ"; Όταν αγωνιστεί μόνος του και φκιάξει και χαλάσει, να λέγει "εγώ". Όταν όμως αγωνίζονται πολλοί και φκιάνουν, τότε να λένε "εμείς". Είμαστε εις το "εμείς" και όχι εις το "εγώ". Και εις το εξής να μάθομε γνώση, αν θέλομε να φκιάσομε χωριό, να ζήσομε όλοι μαζί». Να εκτιμήσετε τον συγκεκριμένο τύπο πολίτη, που προκύπτει από το παράθεμα του Μακρυγιάννη, προσέχοντας ιδιαίτερα τις επόμενες εκφράσεις που σχηματίζουν κλίμακα:

- «όλοι μαζί ... όσοι αγωνιστήκαμε» (κοινή η πατρίδα, αναγκαία η αγωνιστική συνεισφορά).
- «Είμαστε εις το "εμείς" και όχι εις το "εγώ" (συλλογική, όχι ατομική πολιτική συνείδηση).
- «να μάθομε γνώση» (φρόνηση και παιδεία, για «να φκιάσομε χωριό» μετά την επανάσταση).

(Δ' Δέσμη)

Στις σχετικές οδηγίες για τη σύνταξη των εκθέσεων στα Λύκεια υπάρχει η εξής φράση: «Στις εκθέσεις η ικανότητα να διατυπώνει κάποιος ορθά και καλαίσθητα όσα σκέπτεται, πιστεύει και θέλει δεν προϋποθέτει συγγραφικά χαρίσματα, αλλά είναι κάτι που με συστηματική προσπάθεια και σωστή καθοδήγηση μπορεί να το πετύχει ο κάθε μαθητής».

Σχολιάστε την πρόταση αυτή με βάση τη δική σας σχολική εμπειρία. Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την άποψη αυτή και γιατί; Η σχολική πράξη επιβεβαιώνει ή ακυρώνει τη φράση αυτή και γιατί; Τι σημαίνει, κατά τη γνώμη σας, «διατυπώνω τις σκέψεις μου ορθά και καλαίσθητα» και πώς εφαρμόζεται στην επιστήμη που διαλέγετε να σπουδάσετε;

1984

Γενικά Λύκεια

Ποτέ άλλοτε οι στέγες των σπιτιών των ανθρώπων δεν ήταν τόσο κοντά η μία στην άλλη, όσο είναι σήμερα. Κι όμως ποτέ άλλοτε οι ψυχές των ανθρώπων δεν ήταν τόσο μακριά η μία από την άλλη όσο είναι σήμερα.

1985

Γενικά Λύκεια

Ο άνθρωπος, ο αποφασισμένος να μάθει πολλά γράμματα και να διαπρέψει σε μια επιστήμη ή σε μια τέχνη, δεν αποβλέπει πια, κατά την επικρατούσα αντίληψη, στην προσωπική του μόνο ευδοκίμηση. Προσφέρει και στους άλλους πολύτιμη αρωγή.

1986

Γενικά Λύκεια

Υποθέστε ότι με την επιτυχία σας στις εξετάσεις αναγκάζεστε για το χρονικό διάστημα των σπουδών σας να μετοικήσετε και να βρεθείτε μακριά από το οικείο σας περιβάλλον. Αν σας δινόταν η δυνατότητα να δημιουργήσετε έναν κύκλο ανθρώπων, μέσα στον οποίο θα θέλατε να ζείτε, κυρίως τον εξωσπουδαστικό σας χρόνο, σε ποια κριτήρια θα βασίζατε την επιλογή των προσώπων που θα συγκροτούσαν το νέο ανθρώπινο περιβάλλον σας; Ας σημειωθεί ότι δεν ενδιαφέρει η περιγραφή συγκεκριμένων ανθρώπινων τύπων, αλλά η διατύπωση και η αιτιολόγηση των αρχών επιλογής σας, καθώς και η σύνθεση των χαρακτηριστικών που θα έπρεπε, κατά την άποψή σας, να συγκεντρώνει αυτός ο μικρόκοσμος, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνικής σας ζωής, πέρα από το στενό πλαίσιο των σπουδών σας.

1987

Γενικά Λύκεια

«Είχα δύο αγάλματα περίφημα, μια γυναίκα κι ένα βασιλόπουλο, ατόφια, φαίνονταν οι φλέβες τους, τόσην εντέλειαν είχαν. Όταν χάλασαν τον Πόρο, τα 'χαν πάρει κάτι στρατιώτες και στ' Άργος θα τα πουλούσαν κάτι Ευρωπαίων, χίλια τάλαντα γύρευαν. Πήρα τους στρατιώτες, τους μίλησα: Αυτά και δέκα χιλιάδες τάλαρα να σας δώσουνε, να μην καταδεχθείτε να βγουν απ' την πατρίδα μας. Γι' αυτά πολεμήσαμε».

Με βάση το παραπάνω απόσπασμα του Μακρυγιάννη να αναπτύξετε τις προσωπικές σας απόψεις, λαβαίνοντας υπόψη και τα ακόλουθα ερωτήματα: α. Πώς αντιλαμβάνεστε τη στάση του Μακρυγιάννη και ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, η σημασία της;

β. Βρίσκετε ότι έχουν επικαιρότητα σήμερα τα λόγια του;

1988

Γενικά Λύκεια

«Είναι μέσα στη φύση, στην αδιάφραττή τους αγνότητα, να πιστεύουν το τέλειο και, όταν βλέπουν τις

αδυναμίες ή τα ελαττώματα των μεγαλύτερων τους, να πιστεύουν πως αυτοί, όταν πάρουν τη δύναμη στα χέρια τους, θα ξεριζώσουν την κάθε κακία και θα πλάσουν έναν κόσμο δίχως καμία ατέλεια και αδικία».

α. Να διατυπώσετε τις απόψεις σας για τις θέσεις που περιέχονται στα απόσπασμα αυτό.

β. Νομίζετε ότι οι νέοι σήμερα έχουν τη διάθεση και τη δυνατότητα να συμβάλουν στη διαμόρφωση ενός καλύτερου κόσμου;

1989

Γενικά Λύκεια

Στην κρίσιμη εποχή που ζούμε οι διαφορές και οι ιδιαιτερότητες των κρατών και των εθνών (πολιτισμικές, πολιτικές, κοινωνικές και άλλες) επιβάλλεται να αποτελούν όχι αφορμές για άγωνα αντιπαράθεση και βίαιες συγκρούσεις, αλλά παράγοντες για την πρόοδο και την ευημερία της ανθρωπότητας. Να αναπτύξετε τις απόψεις σας για τη θέση αυτή και να αναφέρετε τρόπους με τους οποίους αυτές οι διαφορές και οι ιδιαιτερότητες μπορούν να λειτουργήσουν γόνιμα και δημιουργικά.

1990

(Α' & Β' Δέσμη)

Με δεδομένη την πρόοδο που παρατηρείται στην πορεία προς την ευρωπαϊκή ενοποίηση, επισημαίνεται από ορισμένους ο κίνδυνος απώλειας της εθνικής ταυτότητας των ευρωπαϊκών λαών. Πιστεύετε ότι η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και η εθνική ταυτότητα είναι έννοια που αποκλείει η μία την άλλη; Να αναπτύξετε τεκμηριωμένα τις απόψεις σας.

(Γ' Δέσμη)

Η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, ως αντικείμενο γενικού προβληματισμού, αποτελεί θέμα καθημερινής ειδησεογραφίας, συζητήσεων, αλλά και συγκεκριμένων προτάσεων για την αντιμετώπισή της. Αναπτύξτε τις απόψεις σας σχετικά με τον ρόλο της τεχνολογικής εξέλιξης στην καταστροφή, αλλά και στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

(Δ' Δέσμη)

Η διάδοση των ναρκωτικών έχει λάβει στις μέρες μας απειλητικές διαστάσεις και όλες σχεδόν οι χώρες λαμβάνουν μέτρα στο εσωτερικό τους και συντονίζουν τις ενέργειές τους σε διεθνές επίπεδο για την αντιμετώπιση της σύγχρονης αυτής μάστιγας. Πώς θα μπορούσε, κατά τη γνώμη σας, να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικότερα η διάδοση των ναρκωτικών και ποια πρέπει να είναι η στάση της κοινωνίας και της πολιτείας απέναντι στα εξαρτημένα από αυτά άτομα;

1991

Γενικά Λύκεια

Το αθλητικό ιδεώδες είναι παγκόσμια αποδεκτό, παρατηρούνται όμως και φαινόμενα εκφυλισμού του. Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, τα φαινόμενα αυτά, πού οφείλονται και πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν;

1992

(Α', Β' & Γ' Δέσμη)

Στην κοινωνία μας υπάρχουν ή προβάλλονται διάφορα πρότυπα. Οι σημερινοί νέοι έχουν ανάγκη από αυτά και ποια ανταποκρίνονται στα ιδανικά τους;

(Δ' Δέσμη)

Η παραγωγικότητα και η υπευθυνότητα προβάλλουν ως επιτακτικό αίτημα της εποχής μας για την πρόοδο των ατόμων και των κοινωνιών. Να αναπτύξετε τεκμηριωμένα τις απόψεις σας.

1993

(Α', Β' & Γ' Δέσμη)

Στη σημερινή εποχή του τεχνολογικού θριάμβου το άτομο κινδυνεύει να χάσει την ανθρωπιά του. Να προτείνετε τρόπους με τους οποίους ο άνθρωπος θα μπορέσει να κρατήσει την ανθρωπιά του, αξιοποιώντας ταυτόχρονα την τεχνολογία προς όφελός του.

(Δ' Δέσμη)

Η πρόοδος και η ανάπτυξη κάθε κοινωνικού συνόλου είναι συνάρτηση όχι μόνο της συνειδητοποίησης και της διεκδίκησης από τα μέλη του των δικαιωμάτων τους, αλλά και της εκπλήρωσης των υποχρεώσεών τους. Πιστεύετε ότι ο σημερινός άνθρωπος, και ειδικότερα ο νέος, έχει κατανοήσει αυτή την πραγματικότητα; Αναπτύξτε τεκμηριωμένα τις απόψεις σας.

1994

(Α', Β' & Γ' Δέσμη)

Ο ουσιαστικός διάλογος εξαρτάται από ορισμένες προϋποθέσεις, τόσο κοινωνικές, όπως για παράδειγμα η ελευθερία του λόγου, το μη αυταρχικό κλίμα, η λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών, όσο και ατομικές, όπως η προσωπικότητα και η συμπεριφορά των συνομιλητών. Να αναλύσετε τις προϋποθέσεις αυτές και να δείξετε πώς συμβάλλουν στην επιτυχία του διαλόγου.

(Δ' Δέσμη)

Ζούμε στην εποχή της πληροφόρησης. Η πληροφορία έχει όλο και μεγαλύτερη σημασία για τη ζωή μας: συμβάλλει στη διακίνηση γνώσεων και ιδεών, μας βοηθά στη λήψη αποφάσεων και στην αντιμετώπιση πρακτικών προβλημάτων. Μερικές φορές όμως μπορεί να έχει και αρνητικές συνέπειες, ιδιαίτερα όταν προκαλεί σύγχυση και αποπροσανατολισμό. Να σχολιάσετε τις απόψεις αυτές, τεκμηριώνοντας τις

απόψεις σας.

1995

(Α', Β', & Γ' Δέσμη)

Παρ' όλο που το βιβλίο είναι παράθυρο ανοιχτό προς τον κόσμο της γνώσης και της καλλιέργειας, δε βρίσκει ανάλογη ανταπόκριση από το κοινό.

- Ποιες είναι, κατά τη γνώμη σας, οι αιτίες του φαινομένου;
- Ποιους τρόπους θα προτεινάτε, ώστε να αυξηθεί το ενδιαφέρον για το βιβλίο;

(Δ' Δέσμη)

μίμηση, ως γενικό κοινωνικό φαινόμενο, χαρακτηρίζει και τους νέους.

- Τι μιμούνται οι νέοι;
- Ποια είναι τα κίνητρα αυτής της τάσης τους;
- Ποιες είναι οι θετικές και οι αρνητικές συνέπειες της μίμησης για τους ίδιους και για την κοινωνία;

1996

(Α', Β' & Γ' Δέσμη)

Κατά τον περασμένο αιώνα, τον αιώνα της βιομηχανικής επανάστασης, παρατηρήθηκε μια άγρια εκμετάλλευση της παιδικής εργασίας στους χώρους της βιομηχανικής παραγωγής, που είχε πολύ σοβαρές συνέπειες για τη σωματική και ψυχική υγεία των παιδιών. Στις σημερινές κοινωνίες, κυρίως στις μεγαλουπόλεις, παρατηρείται μιας άλλης μορφής εκμετάλλευσης της παιδικής εργασίας, όχι πια τόσο στους χώρους της βιομηχανικής παραγωγής: στα σταυροδρόμια, στους δρόμους και στα κέντρα διασκέδασης και αλλού ένα πλήθος παιδιών «εργάζονται» νυχθημερόν, προσπαθώντας να προσφέρουν κάποια υπηρεσία έναντι απροσδιόριστης «αμοιβής». Σας ζητείται να εξηγήσετε τους λόγους που προκαλούν τη σημερινή μορφή εκμετάλλευσης της παιδικής εργασίας και να διατυπώσετε τις σκέψεις σας για τη θέση που πρέπει να έχει το παιδί στη σημερινή κοινωνία.

(Δ' Δέσμη)

Σε παλαιότερες εποχές η τρίτη ηλικία κατείχε μια εξέχουσα θέση στην κοινωνία και οι παλαίμαχοι της ζωής απολάμβαναν γενικό σεβασμό.

- Ποια θέση κατέχουν οι ηλικιωμένοι στην ελληνική κοινωνία σήμερα;
- Με ποιους τρόπους οφείλει να τους βοηθήσει η οικογένεια, ο κοινωνικός περίγυρος και η πολιτεία, για να αντιμετωπίσουν καλύτερα τα προβλήματά τους και να έχουν μια ζωή «γεμάτη» και ενδιαφέρουσα;
- Ποιες αντιστάσεις μπορούν να προβάλλουν οι ίδιοι οι ηλικιωμένοι απέναντι στα γηρατειά;

1997

(Α', Β' & Γ' Δέσμη)

Ένας μαθητής, μέλος της Βουλής των Εφήβων, στην προχθεσινή αγόρευση του είπε και το εξής: «...και αν η σημερινή κοινωνία επιβάλλει τον συντηρητισμό, εμάς θα μας επιστρέψετε να ονειρευόμαστε». Σε αυτή τη φράση υπάρχει μια διαπίστωση, η επιβολή του συντηρητισμού από την κοινωνία, και ένα αντίπαλο δέος, το όνειρο. Ποιος είναι ο ρόλος σας σε μια τέτοια κοινωνία; Νομίζετε ότι τα όνειρά σας μπορούν να δράσουν επαναστατικά απέναντι σε αυτή την επιβολή;

(Δ' Δέσμη)

«Δεν υπάρχει πια καμιά κοινωνική αναγκαιότητα να μεταχειρίζονται (κάποιοι) τα ανθρώπινα όντα ως μηχανικά στοιχεία στην παραγωγική διαδικασία. Αυτό μπορούμε να το υπερβούμε με μια κοινωνία ελευθερίας και ελεύθερης επικοινωνίας, στην οποία η δημιουργική παρόρμηση, που εγώ θεωρώ εγγενή στην ανθρώπινη φύση, θα μπορεί αληθινά να πραγματοποιήσει τον εαυτό της με όποιον τρόπο θελήσει».

(απόσπασμα συζήτησης του Νοάμ Τσόμσκι με τον Μισέλ Φουκό)

Ο Τσόμσκι πιστεύει ότι ο άνθρωπος χρησιμοποιείται στην παραγωγική διαδικασία ως μηχανικό στοιχείο. Συμφωνείτε με την άποψη αυτή; Γιατί νομίζετε ότι ο Τσόμσκι προβάλλει με ιδιαίτερη έμφαση την αξία

1998

(Α', Β & Γ' Δέσμη)

«Δε χρειάζεται να γίνει ιδιαίτερος λόγος για το πόσο απαραίτητο είναι το γέλιο στη ζωή μας. Η παρουσία του είναι ευεργετική και, αντίθετα, η απουσία του γίνεται δυσάρεστα αισθητή σε κάθε σχεδόν εκδήλωση της κοινωνικής ζωής. Η ευαισθησία και ο συναισθηματικός κόσμος μιας κοινωνίας, η πνευματική της στάθμη και η αισθητική της καλλιέργεια μπορούν με πολύ ασφαλή τρόπο να προσδιοριστούν τόσο από τη συχνότητα του γέλιου όσο και από την ποιότητα των μέσων που την προκαλούν».

(Ηλίας Σπυρόπουλος, Τα Αρχαία Ελληνικά στο Γυμνάσιο και το Λύκειο, Αθήνα, 1980)

Με αφορμή τις απόψεις του συγγραφέα, να απαντήσετε τεκμηριωμένα στα ακόλουθα ερωτήματα:

- Θεωρείτε απαραίτητο το γέλιο στη ζωή μας;
- Συνδέεται η συχνότητα του γέλιου και η ποιότητα των μέσων που το προκαλούν με την ευαισθησία, την πνευματική στάθμη και την αισθητική καλλιέργεια μιας κοινωνίας;

(Δ' Δέσμη)

Ο λογοτέχνης Ασημάκης Πανσέληνος, αναπολώντας τα εφηβικά του χρόνια, γράφει: «Τι ωραίο πράγμα θα ήταν η ομαδικότητα στη ζωή των ανθρώπων να εκφραζόταν με μικρούς κύκλους μονάχα, συγκροτημένους αυτόματα με την ελεύθερη προσέγγιση των μελών τους, χωρίς καμιά εξωτερική πειθαρχία ή καθοδήγηση. Η παρέα! Αυτή είναι η μόνη ελεύθερη ομάδα, ως τα σήμερα, στη ζωή των ανθρώπων».

- Πώς κρίνετε την άποψη του συγγραφέα ότι η παρέα είναι η μόνη ελεύθερη ομάδα, ως τα σήμερα, στη

ζωή των ανθρώπων;

β. Ποιες επιπτώσεις έχει η βαθμιαία αποδυνάμωση της ομαδικότητας στην προσωπικότητα κάθε ατόμου και στη συνοχή μιας κοινωνίας;
της ανθρώπινης δημιουργικότητας σε μια κοινωνία ελευθερίας;

1999

(Α', Β' & Γ' Δέσμη)

«Οι πολιτιστικές αξίες τότε και μονον αποκτούν διάρκεια, εφσον είναι πανταχού παρούσες. Αλλιώς αφήνουν εντυπώσεις, αλλά όχι ήθος. Η αρχιτεκτονική των κτιρίων, η αισθητική μιας διαφήμισης ή μια εκπομπή από το ραδιόφωνο είναι, με το δικό τους μέτρο, επίσης πολιτιστικές εκφράσεις. Στο σύνολό τους, εξίσου σημαντικές με την ύπαρξη μιας συμφωνικής ορχήστρας ή ενός ωραίου μνημείου. Ο πολιτισμός της καθημερινότητας είναι μια πρόταση προς το μέλλον που αγκαλιάζει όμως το παρόν. Ότι ο πολιτισμός αυτός της καθημερινότητας ασφυκτιά στη σημερινή Ελλάδα, δίκαια προκαλεί την αγωνία σε όσους έχουν ακόμα τα μάτια και την ψυχή ανοιχτή».

(Γιώργος Γραμματικάκης, Κοσμογραφήματα)

- α. Πώς κρίνετε την άποψη του συγγραφέα ότι οι διάφορες όψεις της καθημερινής ζωής αποτελούν σημαντικές εκφράσεις πολιτισμού;
- β. Ποιες εκδηλώσεις και συμπεριφορές συντελούν, κατά τη γνώμη σας, στην υποβάθμιση του «πολιτισμού της καθημερινότητας» στη χώρα μας;
- γ. Πώς νομίζετε ότι μπορούμε να βελτιώσουμε το πολιτιστικό επίπεδο της ζωής μας;

(Δ' Δέσμη)

«Οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα στο παρελθόν τους, όπως ακριβώς έχουν το δικαίωμα και να το απαρνούνται. Η ιστορία είναι ένας από τους πολλούς τρόπους για την ανάκληση αυτού του παρελθόντος και τη δημιουργία μιας πολιτισμικής ταυτότητας. Είναι επίσης ο δρόμος που οδηγεί στις εμπειρίες και τον πλούτο του παρελθόντος άλλων πολιτισμών. Η Ιστορίας είναι η επιστήμη που ενδιαφέρεται για την ανάπτυξη μιας κριτικής προσέγγισης στην πληροφόρηση και την ελεγχόμενη φαντασία. Η ιστορία επίσης διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη σημερινή Ευρώπη. Μπορεί να συμβάλει στη μεγαλύτερη κατανόηση, ανοχή και εμπιστοσύνη μεταξύ των ατόμων και μεταξύ των λαών της Ευρώπης, μπορεί όμως και να γίνει αιτία διαιρέσεων, βίας και μισαλλοδοξίας».

(Συμβούλιο της Ευρώπης, Τακτική Συνεδριακή Περίοδος 1996, Οδηγία 1283)

- α. Να αναλύσετε την πολλαπλή χρησιμότητα της ιστορικής γνώσης στη σύγχρονη κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα, με βάση το κείμενο της Οδηγίας.
- β. Κάτω από ποιες συνθήκες μπορεί η ιστορία να γίνει αιτία διαιρέσεων, βίας και μισαλλοδοξίας;
- γ. Πώς νομίζετε ότι εσείς, η νέα γενιά πολιτών, μπορείτε να αξιοποιήσετε θετικά τις ιστορικές σας

γνώσεις;

2000

(Α', Β', Γ' & Δ' Δέσμη)

Ο Τ.Σ. Έλιοτ γράφει στα 1923 για τον πληθυσμό της Μελανησίας: «Οι κάτοικοι του δυστυχισμένου αυτού αρχιπελάγους πεθαίνουν κυρίως, γιατί ο "Πολιτισμός", που τους ανάγκασαν να δεχτούν, τους στέρησε κάθε ενδιαφέρον για τη ζωή. Πεθαίνουν από καθαρή πλήξη. Όταν το κάθε θέατρο αντικατασταθεί από εκατό κινηματογράφους, όταν το κάθε μουσικό όργανο αντικατασταθεί από εκατό γραμμόφωνα, όταν το κάθε άλογο αντικατασταθεί από εκατό φτηνά αυτοκίνητα, όταν γίνει βολετό για το κάθε παιδάκι, με τη βοήθεια των ηλεκτρονικών εφευρέσεων, να ακούει τα παραμύθια της γιαγιάς του από ένα μεγάφωνο δε θα είναι διόλου εκπληκτικό, αν ο πληθυσμός ολόκληρου του πολιτισμένου κόσμου ακολουθήσει γρήγορα την τύχη των Μελανησιών».

(από τις δοκιμές του Γιώργου Σεφέρη)

- α. Υπάρχουν στη σημερινή πραγματικότητα καταστάσεις, φαινόμενα, γεγονότα, τα οποία επαληθεύουν τους φόβους που διατύπωσε ο Έλιοτ το 1923;
- β. Νομίζετε ότι η χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας αναγκαστικά ισοπεδώνει τις πολιτισμικές δραστηριότητες κοινωνικών ομάδων και λαών; Να τεκμηριώσετε τις απόψεις σας.

2001

(Α', Β', Γ & Δ' Δέσμη)

Η ανάπτυξη των επιστημών και της τεχνολογίας άνοιξε στις μέρες μας νέους ορίζοντες στην ανθρώπινη ζωή και καθιστά, όλο και περισσότερο, τις κοινωνίες μας ανοιχτές. Βρισκόμαστε πλέον στην κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας, που δίνει την ευκαιρία στα άτομα και τους λαούς να γνωρίζονται και να επικοινωνούν ευκολότερα μεταξύ τους. Μπροστά μας ανοίγεται ο διάλογος των πολιτισμών, των παραδόσεων, των θρησκευτικών και ηθικών αξιών.

- α. Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, τα πλεονεκτήματα αλλά και οι κίνδυνοι από την εύκολη και γρήγορη εξάπλωση των γνώσεων και των πληροφοριών;
- β. Με ποιους τρόπους νομίζετε ότι μπορεί να προαχθεί η επικοινωνία και ο διάλογος μεταξύ των ανθρώπων και των πολιτισμών;